

Innst. S. nr. 175

(1999-2000)

Innstilling fra Stortingets presidentskap om å nedsette et utvalg til å utrede Stortingets kontrollfunksjon

Til Stortinget

Under stortingsseminaret 13. og 14. mars 2000 med tittelen "Er det behov for konstitusjonelle reformer?" ble bl.a. Stortingets kontrollvirksomhet drøftet. Etter Presidentskapets oppfatning fremstår dette området blant de mest aktuelle for å bli gjort til gjenstand for en nærmere utredning. Etter samråd med lederne for Stortingets partigrupper fremmer Presidentskapet derfor innstilling om at det oppnevnes et utvalg for å utrede disse problemstillingene. I det følgende skisseres kort de viktigste spørsmålene som bør være med i mandatet for en slik utredning:

- Hva slags kontroll skal Stortinget føre og hva skal være hensikten med den?
- Bør regjeringens opplysningsplikt overfor Stortinget grunnlovfestes eller få et klarere grunnlag i lovgivningen?
- Hvilken betydning har Stortingets forhåndsinstrukser for etterkontrollen og ansvarsfordelingen mellom regjeringen og Stortinget?
- Kontroll- og konstitusjonskomiteens saksområde og arbeidsmåter.
- Riksrevisjonens virksomhet - særlig forvaltningsrevisjon - og dens forhold til Stortinget.
- Åpne høringer i stortingskomiteene, med spesiell vekt på kontrollperspektivet.
- Parlamentariske granskningskommisjoner.
- Stortingets innkallingsrett etter Grunnloven § 75 bokstav h.
- Stortingets rett til å bli forelagt Statsrådets protokoller og alle offentlige innberetninger og papirer, jf. Grunnloven § 75 bokstav f.
- Riksretten og riksrettsansvaret, herunder om nåværende system helt eller delvis bør erstattes med andre ordninger.

Presidentskapet foreslås gitt fullmakt til å utforme det nærmere mandat for utvalget.

"Utredning om ny lov og instruks for Riksrevisjonen" er utgitt som Riksrevisjonens administrative rapport nr. 1/2000. Utredningen ble sendt på ekstern høring i april 2000. Det er opplyst at det tas sikte på at Riksrevisorkollegiet skal behandle utredningen og høringsuttalelsene og oversende et forslag til ny lov og instruks til Stortinget høsten 2000. Noen av de problemstillinger som behandles i utredningen er meget viktige ved en bredere vurdering av Stortingets kontrollvirksomhet, særlig gjelder dette avsnittene om Riksrevisjonens uavhengighet og integritet, forvaltningsrevisjon og Riksrevisjonens rapportering til Stortinget. Etter Presidentskapets oppfatning taler gode grunner for at man ikke unntar slike problemstillinger fra mandatet for utredningsutvalget som nå skal nedsettes.

Det forutsettes at utvalget kan fremme forslag om endringer/tilføyelser i Grunnloven, vanlige lover, Stortingets forretningsorden m.v.

Samtlige av Stortingets partigrupper skal være representert i utredningsutvalget, dessuten bør det oppnevnes to til tre eksterne medlemmer. Det foreslås overlatt til Presidentskapet å oppnevne medlemmene. Det forutsettes overlatt til utvalget selv å ta stilling til hvordan arbeidet mest hensiktsmessig kan organiseres. Videre foreslås det overlatt til utvalget å anta den sekretærhjelp og engasjere den ekspertise det finner nødvendig.

Den nåværende prøveordning med åpne komitéhøringer utløper 30. september 2001, jf. § 21 a i forretningsordenen. I løpet av vårsesjonen 2001 bør Stortinget ta stilling til om prøveordningen skal bli permanent og om reglene skal endres. Derfor er Presidentskapet innstilt på å gi utvalget en frist til 28. februar 2001 med å avgi en delutredning om åpne komitéhøringer. For de øvrige deler av mandatet bør utvalget få frist til utgangen av 2001.

Det regnes med utgifter til utvalget på inntil 1 mill. kroner i inneværende år, og det foreslås at bevilgningen under post 21 under kap. 41 økes med dette beløp.

Presidentskapet viser til ovenstående og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

1. Det nedsettes et utvalg til å utrede Stortingets kontrollfunksjon.
2. Presidentskapet gis fullmakt til å utforme det nærmere mandat for utvalget, oppnevne leder og øvrige medlemmer og fastsette godtgjørelse for dem.
3. Utvalget antar selv den sekretærhjelp og engasjerer den ekspertise det finner nødvendig.
4. På statsbudsjettet for 2000 gjøres følgende endringer:

a

Betegnelsen under kap. 41 Stortinget, post 21 Spesielle driftsutgifter, Granskningskommisjon, endres til Spesielle driftsutgifter.

b

Kap. 41	Stortinget	
21	Spesielle driftsutgifter, for høyes med	kr 1 000 000
	fra kr 4 000 000 til kr 5 000 000	
01	Driftsutgifter, nedsettes med	kr 1 000 000
	fra kr 436 060 til kr 435 060 000	

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 11. mai 2000

Kirsti Kolle Grøndahl
Gunnar Skaug

Hans J. Røsjorde
Svein Ludvigsen

Odd Holten
Jorunn Ringstad